

Právní úprava v oblasti elektronických komunikací

Zákon č. 121/2005 Sb. o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů

1

Úvod

- Poslanecká sněmovna dne 22. února 2005 definitivně schválila zákon o elektronických komunikacích. Zákon do českého práva přenáší takzvaný nový regulační rámec Evropské unie. Jde o 180 paragrafů, které nahrazují telekomunikační zákon a mění pravidla fungování trhu klasických telefonních, ale i nových elektronických služeb, jako například kabelových televizí nebo digitálního vysílání. Odtud změna názvu, která odráží technologický vývoj a vznik nového, širšího síťového odvětví elektronických komunikací.
- Za prvé se výrazným způsobem zjednodušuje systém licencování a ruší se veškerá omezení pro vstup na trh telekomunikačních služeb.

2

- Zákon dále mění způsob zajišťování a financování takzvané univerzální služby, tedy vesměs ztrátových služeb, na které má ale každý občan ze zákona nárok. Těmito službami jsou například veřejné telefonní automaty, nárok každého na pevnou linku do domácnosti, informační služba o telefonních číslech nebo zvýhodněné tarify a speciální telefony pro zdravotně postižené.
- Třetí zásadní změnou je nový způsob regulace trhu elektronických komunikací, tedy rozhodování Českého telekomunikačního úřadu.
- Nově je koncipován i samotný regulátor.

3

Slučitelnost s právními akty EU

- Zákon transponuje do právního řádu následující závazné právní akty EU
  - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES ze dne 7. března 2002, o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazením zařízení a o jejich vzájemném propojení (PRISTUPOVÁ SMĚRNICE)
  - Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002, o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací (AUTORIZAČNÍ SMĚRNICE)
  - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002, o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (RÁMCOVÁ SMĚRNICE)
  - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002, o univerzální službě a právech uživatele týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (SMĚRNICE O UNIVERZÁLNÍ SLUŽBE)
  - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002, o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (SMĚRNICE O SOUKROMÍ A ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKACÍCH)
  - Směrnice Komise 2002/77/ES ze dne 16. září 2002, o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací (Text s významem pro EHP)
  - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/5/ES ze dne 9. března 1999, o rádiovém zařízení a telekomunikačním koncovém zařízení a vzájemném uznávání jejich shody
  - Rozhodnutí Komise 2002/622/ES ze dne 26. července 2002, kterým se zřizuje Skupina pro politiku v oblasti rádiového spektra
  - Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 676/2002/ES ze dne 7. března 2002, o předpisovém rámci pro politiku rádiového spektra v Evropském společenství (ROZHODNUTÍ O RÁDIOVÉM SPEKTRU)
  - Rozhodnutí Komise 2003/548/ES ze dne 24. července 2003, o minimálním souboru pronajatých okruhů s harmonizovanými vlastnostmi a o souvisejících normách podle článku 18 směrnice o univerzální službě

4

Předmět úpravy

- Zákon upravuje na základě práva Evropských společenství podmínky podnikání a výkon státní správy, včetně regulace trhu, v oblasti elektronických komunikací.
- Zákon se nevztahuje na obsah služeb poskytovaných prostřednictvím sítí elektronických komunikací, jako je obsah rozhlasového a televizního vysílání, finančních služeb a některých služeb informační společnosti, není-li dále stanoveno jinak.
- Oddělením regulace přenosu od regulace obsahu nejsou dotčeny vazby, které mezi nimi existují, zejména pro zaručení mediální plurality, kulturní rozmanitosti a ochrany spotřebitele.

5

Základní pojmy

- Základní pojmy jsou vymezeny v §2 zákona, jedná se např. o tyto pojmy:
  - účastník, uživatel, koncový uživatel, spotřebitel, operátor, síť elektronických komunikací, rozhraní, koncový bodem veřejně dostupná služba, univerzální služba...

6

Český telekomunikační úřad (dále jen úřad)

- Je ústředním správním úřadem pro výkon státní správy ve věcech, které jsou úřadu stanoveny zákonem o elektronických komunikacích.
- Sídlem úřadu je Praha.

7

Regulace komunikační činnosti

- Řídí se zásadami a cíli, které vymezuje zákon v hlavě II.
- Komunikační činnost je:
  - zajišťování sítí elektronických komunikací,
  - poskytování služeb elektronických komunikací,
  - provozování přístrojů.
- Zajišťování veřejné komunikační sítě, poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací a zajišťování sítí elektronických komunikací pro účely bezpečnosti státu se uskutečňují ve veřejném zájmu.

8

Podnikání v oblasti elektronických komunikací

- Dochází k vynětí ze živnostenského zákona, pravidla pro podnikání stanoví tento zákon, obdobně jako pro živnosti ohlašovací volně.
- Předmětem podnikání v elektronických komunikacích je
  - a) zajišťování veřejných komunikačních sítí,
  - b) poskytování služeb elektronických komunikací.
- Podnikat v elektronických komunikacích na území České republiky mohou za podmínek stanovených tímto zákonem fyzické a právnické osoby, které splňují obecné podmínky. Oprávnění k podnikání vzniká těmto osobám dnem doručení oznámení podnikání, které splňuje náležitosti podle § 13, nestanoví-li tento zákon jinak.

9

Obecné podmínky pro podnikání v elektronických komunikacích

- Obecnými podmínkami pro podnikání v elektronických komunikacích se rozumí
  - a) u fyzických osob dosažení věku nejméně 18 let,
  - b) u fyzických osob plná způsobilost k právním úkonům,
  - c) u fyzických osob bezúhonnost,
  - d) předložení dokladu o tom, že fyzická nebo právnická osoba nemá nedoplatky na daních nebo odvodech, poplatcích, úhradách, úplatcích, pokutách a penále, včetně nákladů řízení, které vybírají a vymáhají územní finanční orgány podle zvláštního právního předpisu. 4) Doklad vyhotoví místně příslušný finanční úřad,
  - e) skutečnost, že fyzická nebo právnická osoba nemá nedoplatek na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, nebo na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, s výjimkou případů, kdy bylo povoleno splácení ve splátkách a není v prodlení se splácením splátek. Tuto skutečnost fyzická nebo právnická osoba doloží čestným prohlášením.
- Za bezúhonného se pro účely tohoto zákona považuje ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen
  - pro trestný čin spáchaný úmyslně k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání alespoň jednoho roku,
  - pro trestný čin spáchaný úmyslně, jehož skutková podstata souvisí s podnikáním a na který se nevztahuje písmeno a), nebo
  - pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání,
  - anebo se na něho hledí, jako by nebyl odsouzen.5)
  - U právnické osoby musí obecné podmínky podle odstavce 3 splňovat rovněž osoba oprávněná jednat jejím jménem.
  - (Bezúhonnost dokládá fyzická osoba Úřadu výpisem z evidence Rejstříku trestů, který nesmí být starší 3 měsíců. Zahraniční fyzická osoba dokládá bezúhonnost Úřadu i odpovídajícími doklady vydanými státem, jehož je občanem, jakož i doklady vydanými státy, ve kterých se více než 3 měsíce nepřetržitě zdržovala v posledních 3 letech. Tyto doklady nesmí být starší 3 měsíců.

Všeobecné oprávnění a oznámení podnikat

- Úřad vydává všeobecné oprávnění, které stanoví podmínky výkonu komunikační činnosti vztahující se na všechny nebo určité druhy sítí služeb a na provozování přístrojů.
- Fyzická a právnická osoba, která hodlá vykonávat komunikační činnost, která je podnikáním v elektronických komunikacích, je povinna předem tuto skutečnost písemně oznámit (dále jen „oznámení“) Úřadu. Oznámení je učiněno dnem jeho doručení Úřadu.

11

Správa rádiového spektra

- Úřad vykonává k zajištění správy a účelného využívání rádiových kmitočtů správu rádiového spektra, která je v souladu s harmonizačními záměry Evropských společenství (dále jen „Společenství“).
- Rádiovým spektrem se rozumí elektromagnetické vlny o kmitočtu od 9 kHz do 3 000 GHz šířené prostorem bez zvláštního vedení.

12

Správa rádiového spektra

- Správu rádiového spektra se rozumí sestavování návrhu plánu přidělení kmitočtových pásem (národní kmitočtová tabulka) a jeho změn, sestavování plánu využití rádiového spektra, udělování individuálního oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, udělování přidělu rádiových kmitočtů, udělování souhlasu k převodu práv vyplývajících z přidělu rádiových kmitočtů, přidělování volacích značek a identifikačních čísel a kódů, koordinace rádiových kmitočtů a kmitočtových pásem a kontrola využívání rádiového spektra. Úřad v rámci správy rádiového spektra odpovídá za jeho optimální využití.
- Úřad vede databázi přidělených rádiových kmitočtů, vydaných individuálních oprávnění k využívání rádiových kmitočtů a vydaných přidělu rádiových kmitočtů, která obsahuje zejména čísla rozhodnutí, kterými byly rádiové kmitočty přiděleny, včetně doby, na kterou byly přiděleny. Databáze je veřejně přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup.

13

Správa čísel, číselných řad a kódů, adres a jmen

- Úřad vykonává k zajištění správy a účelného využívání čísel, číselných řad a kódů, adres a jmen, s výjimkou internetových adres, (dále jen „čísla“) správu čísel pro sítě a služby elektronických komunikací, která je v souladu s harmonizačními záměry Společenství.
- Správu čísel se rozumí sestavování číslovacích plánů, pravidel pro tvorbu adres a jmen s výjimkou internetových adres (dále jen „číslovací plány“) a provádění jejich změn, udělování, provádění změn a odmítnutí oprávnění k využívání čísel, evidence a kontrola jejich využívání.
- Úřad vede databázi přidělených čísel, která obsahuje alespoň čísla rozhodnutí, kterými byla čísla přidělena, a dobu, na kterou byla přidělena. Databáze je veřejně přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup.

14

Přístup k jednotnému evropskému číslu tísňového volání a národním číslům tísňového volání §33

- (1) Podnikatel poskytující veřejně dostupnou telefonní službu je povinen umožnit všem svým koncovým uživatelům, včetně uživatelů veřejných telefonních automatů, bezplatné volání na jednotné evropské číslo tísňového volání „112“ a na národní čísla tísňového volání stanovená v číslovacím plánu (dále jen „čísla tísňového volání“).
- (2) Povinnost uvedená v odstavci 1 platí i pro podnikatele poskytujícího služby elektronických komunikací, který poskytuje přístup k veřejně dostupné telefonní službě.
- (3) Podnikatel zajišťující veřejnou telefonní síť je povinen u všech volání na čísla tísňového volání bezodkladně zpřístupnit subjektu, který provozuje pracoviště pro příjem těchto volání, lokalizační (§ 91) a jiné údaje, které umožňují identifikaci volajícího. Rozsah, formu a způsob předávání těchto údajů stanoví prováděcí právní předpis.

15

Přenositelnost telefonních čísel § 34

- (1) Podnikatel zajišťující veřejnou telefonní síť je povinen zajistit, aby každý účastník veřejně dostupné telefonní služby poskytované na veřejné pevné nebo veřejné mobilní telefonní síti, který o to požádá, si mohl ponechat své telefonní číslo, popřípadě čísla nezávisle na podnikateli, který službu poskytuje
    - a) v případě geografických telefonních čísel na určeném území,
    - b) v případě negeografických telefonních čísel kdekoli na území státu.
- Tato povinnost se nevztahuje na přenositelnost telefonních čísel mezi veřejnými pevnými telefonními sítěmi a veřejnými mobilními telefonními sítěmi.
- (2) Geografickým číslem se rozumí číslo z číslovacího plánu, kde část jeho číselné struktury obsahuje geografický význam užívaný pro směrování volání na fyzické umístění koncového bodu sítě.
  - (3) Negeografickým číslem se rozumí číslo z číslovacího plánu, které není geograficky vázaným číslem, zejména čísla služeb bezplatného volání, služeb se zvýšeným tarifem a účastnická čísla veřejných mobilních sítí.
  - (4) Technické a organizační podmínky pro realizaci přenositelnosti telefonních čísel a zásady pro účtování ceny mezi podnikateli v souvislosti s přenositelností telefonních čísel stanoví Úřad opatřením obecné povahy.

16

Univerzální služba

- Cílem je zajistit pro koncové uživatele dostupnost veřejných komunikačních sítí a služeb ve stanovené kvalitě, které uspokojí přiměřené potřeby koncových uživatelů.
- V rámci univerzální služby je Úřad oprávněn uložit podnikatelům povinnost poskytovat následující služby (dále jen „dílní služba“)
  - připojení v pevném místě k veřejné telefonní síti,
  - přístup v pevném místě k veřejně dostupné telefonní službě,
  - pravidelné vydávání telefonních seznamů čísel účastníků veřejně dostupné telefonní služby a přístup koncových uživatelů k těmto seznamům,
  - informační službu o telefonních číslech účastníků veřejně dostupné telefonní služby, dostupnou pro koncové uživatele,
  - služby veřejných telefonních automatů,
  - přístup zdravotně postižených osob k veřejně dostupné telefonní službě rovnocenný s přístupem, který využívají ostatní koncoví uživatelé, zejména prostřednictvím speciálně vybavených telekomunikačních koncových zařízení, nebo
  - doplňkové služby ke službám uvedeným výše kterými jsou:
    - postupné splácení ceny za zřízení připojení k veřejné telefonní síti pro spotřebitele,
    - bezplatné selektivní zamezení odchozích volání pro účastníka a
    - bezplatné položkové vyúčtování ceny pro spotřebitele.
- Poskytovatel univerzální služby se určuje na základě výběrového řízení vyhlášeného úřadem.

17

Dále zákon řeší tyto oblasti

- Ceny a způsob regulace cen
- Práva a povinnosti podnikatelů, účastníků, a spotřebitelů a koncových uživatelů (např. vyúčtování ceny a reklamace, obsah smluv)
- Přístroje (musí splnit technické požadavky v souladu se zákonem 22/97 Sb. a NV č.426/2000 Sb. kterým se stanoví technické požadavky na rádiová a na telekomunikační koncová zařízení, ve znění pozdějších předpisů.

18

- Ochrana osobních, provozních a lokalizačních údajů a důvěrnost komunikací (nutnost přijetí technicko-organizačních opatření)
- Odposlechy a záznam zpráv
- Bezpečnost a integrita komunikačních sítí a služeb elektronických komunikací
- Ochrana elektronických komunikací (povinnosti provozovatelů, styk komunikačních vedení veřejné telekomunikační sítě s okolím, ochranná pásma, oprávnění k využívání cizích nemovitostí)
- Státní správa v oblasti telekomunikací (působnost Ministerstva, práva, povinnosti a organizace Úřadu, státní kontrola, správní delikty, přestupky, rozhodování sporů)

19